

ЛЕКЦІЯ 14.

Тема 14. Волонтерська діяльність в соціальній сфері.

Волонтерська діяльність у сфері надання соціальних послуг (волонтерська діяльність) – це добровільна неприбуткова діяльність фізичних осіб – волонтерів, яка спрямована на надання допомоги особам, котрі перебувають у складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги, і сприяє самореалізації волонтера.

Волонтерська діяльність ґрунтується на таких основоположних засадах: добровільність та добродійність; законність; гуманність та гідність; спільність інтересів і рівність прав її учасників; гласність; відповідальність; конфіденційність.

Волонтерську діяльність провадять фізичні особи – волонтери, які можуть входити до волонтерських організацій (об'єднань) – громадських чи релігійних організацій, які діють відповідно до їх статутів (положень).

Волонтерська діяльність провадиться за такими напрямками:

– надання соціальних послуг громадянам, які перебувають у складних життєвих обставинах (інвалідність, часткова втрата рухової активності у зв'язку зі старістю чи станом здоров'я, відсутністю житла або роботи, наслідки стихійного лиха, катастроф тощо);

– надання соціальних послуг дітям та молоді, що перебувають у складній життєвій ситуації у зв'язку з інвалідністю, хворобою, сирітством, безпритульністю, малозабезпеченістю, конфліктами і жорстоким ставленням у сім'ї.

Волонтерська діяльність провадиться шляхом:

а) надання допомоги особам, які перебувають у складних життєвих обставинах (за місцем проживання особи, у стаціонарних інтернатних установах та закладах; у реабілітаційних установах та закладах; в установах та закладах денного перебування; у територіальних центрах соціального обслуговування; в установах та закладах тимчасового або постійного перебування та в інших закладах соціальної підтримки (догляду));

б) залучення пенсіонерів, дітей та молоді до участі у волонтерській діяльності;

в) встановлення зв'язків із міжнародними волонтерськими організаціями.

Волонтерські організації (об'єднання), волонтери можуть залучатися соціальними службами до надання таких соціальних послуг:

- придбання і доставка медикаментів, продовольчих, промислових та господарських товарів, книг, газет, журналів, гарячих обідів;
- приготування їжі, годування;
- допомога у проведенні заходів особистої гігієни;
- прибирання приміщення, прання білизни;
- обробіток присадибних ділянок;
- виконання ремонтних робіт;
- відвідування хворих у стаціонарних медичних закладах;
- читання художньої літератури, преси, написання листів;
- організація дозвілля тощо.

Волонтерські організації (об'єднання), волонтери, які бажають провадити діяльність з метою надання допомоги особам, які перебувають у складних життєвих обставинах, звертаються до соціальної служби з відповідною пропозицією.

У разі отримання згоди на співпрацю з соціальною службою волонтерська організація (об'єднання), волонтер і керівник соціальної служби укладають відповідний договір.

Договір про співпрацю з надання соціальних послуг укладається не менш як на три місяці. У договорі визначаються права, обов'язки та відповідальність сторін, перелік соціальних послуг, які надаватимуться.

Договір про співпрацю з надання соціальних послуг може бути розірвано в односторонньому порядку у разі, якщо:

- волонтерська організація (об'єднання), волонтер відмовилися провадити волонтерську діяльність;
- соціальна служба отримала скарги від осіб, яким волонтери надають допомогу.

Соціальна служба:

- надає волонтерській організації (об'єднанню), волонтерів необхідну інформацію щодо можливої співпраці у сфері надання соціальних послуг;
- за потреби забезпечує волонтерській організації (об'єднанню), волонтерів роботою, що буде відповідати їх бажанням та можливостям;
- надає волонтерській організації (об'єднанню), волонтерам всебічну допомогу і підтримку у провадженні їх діяльності;
- контролює діяльність волонтерських організацій (об'єднань), волонтерів у сфері надання соціальних послуг.

Соціальна служба може застосовувати заходи щодо заохочення діяльності волонтерських організацій (об'єднань), волонтерів.

Волонтерські організації (об'єднання), волонтери під час провадження своєї діяльності можуть залучатися до здійснення заходів, розроблених і затверджених Координаційною радою з питань розвитку та підтримки волонтерського руху.

Волонтерські організації (об'єднання), волонтери під час провадження своєї діяльності співпрацюють із підприємствами, установами, громадськими, благодійними та релігійними організаціями.

Координацію волонтерської діяльності здійснюють Міністерство праці та соціальної політики і Міністерство у справах молоді, сім'ї та спорту.

Школа волонтерів центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді (далі – Школа) – це спеціалізоване формування, яке створюється центром соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді (далі – Центр). Школа не є юридичною особою.

Основне завдання Школи – забезпечення теоретичної та практичної підготовки волонтерів до реалізації соціальних програм.

Відповідно до покладених на неї завдань Школа:

- 1) надає волонтерам знання з психолого-педагогічних, правових, соціально-медичних питань, необхідних для реалізації соціальних програм;
- 2) сприяє професійному зростанню та набуттю практичного досвіду волонтерів;
- 3) сприяє розвитку лідерських якостей, творчих здібностей, самовираженню та становленню волонтерів як активних членів суспільства;

4) розробляє та запроваджує навчально-тематичні плани та програми підготовки волонтерів за пріоритетними напрямками діяльності Центру.

Школа має право:

- 1) обирати форми та методи роботи;
- 2) надавати пропозиції керівництву Центру щодо можливих шляхів поліпшення діяльності Школи та Центру.

Навчання в Школі здійснюється на безоплатній основі.

Слухачами Школи можуть бути учні старших класів загальноосвітніх шкіл та інших навчальних закладів, студенти вищих навчальних закладів, безробітна молодь, клієнти Центру тощо.

Заняття у Школі проводяться у формі семінарів, тренінгів, а також різноманітних творчих вправ, рольових і тематичних ігор, підготовки інформаційних повідомлень, дискусій, обговорень тощо.

Школу може бути створено за наявності необхідного приміщення для проведення занять, яке відповідає санітарно-гігієнічним нормам та вимогам пожежної безпеки.

Центр забезпечує Школу приміщенням, інвентарем, засобами зв'язку, меблями, оргтехнікою, обладнанням, іншими матеріально-технічними цінностями, які є на балансі Центру.

За наказом директора Центру створюється Школа, призначається її керівник, затверджуються положення про Школу та графік роботи.

Керівник Школи:

- 1) підпорядковується директору Центру;
- 2) організовує роботу Школи, несе персональну відповідальність за виконання покладених на Школу завдань;
- 3) надає пропозиції керівництву Центру щодо залучення спеціалістів до роботи у Школі;
- 4) звітує про роботу Школи перед керівництвом Центру;
- 5) несе відповідальність за дотримання правил техніки безпеки під час заходів та акцій за участю волонтерів, які навчаються у Школі;

б) забезпечує зв'язок між Школою, державними та недержавними установами, підприємствами та організаціями.

До роботи у Школі залучаються фахівці на договірних засадах (соціальні педагоги, лікарі, психологи, педагоги, юристи тощо), волонтери, які пройшли відповідну підготовку.

Видатки на оплату праці залучених спеціалістів обраховуються, зважаючи на середні розміри посадових окладів (ставок заробітної плати), затверджених для аналогічних категорій працівників відповідних галузей, та відпрацьованого часу.

Діяльність Школи фінансується у межах коштів, передбачених на реалізацію відповідних програм та здійснення заходів Центру.